

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21.
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jbotanica@justice.md

Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jbotanica@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28, MD-2004

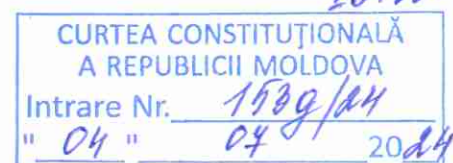
Judecătoria Chișinău, sediul central, mun. Chișinău, str. N. Zelinski 13, bir. 14 (judecător Fondos-Frațman Mariana), Vă expediază, în vederea examinării, sesizarea depusă de către lichidatorul debitorului SRL „New Next”, în procedura falimentului Lungu Marcel, de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (4) al Codului de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat.

Anexe:

1. Cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 2 file.
2. sesizarea depusă de către lichidatorul debitorului SRL „New Next”, în procedura falimentului Lungu Marcel de ridicare a excepției de neconstituționalitate, cu anexe – 32 file.
3. copia încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2rhi-1/24 din 02 iulie 2024 – 3 file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău,
sediul central

Fondos-Frațman Mariana

ÎNCHEIERE

02 iulie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău sediul central
Instanța compusă din:
Președintele de ședință, judecător
Grefierul

Mariana Fondos-Frațman
Vladislav Blaga

examinînd cererea lichidatorului SRL „New Next” în procedura falimentului Lungu Marcel de ridicare a excepției de neconstituționalitate la cererea de revizuire depusă împotriva încheierii instanței de insolvență din 30.01.2024,

A C O N S T A T A T :

În procedura Judecătoria Chișinău (sediul central) se află spre examinare cauza de insolvență intentată în privința societății cu răspundere limitată „New Next”.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul central) din 13 mai 2019, s-a constatat insolvența debitorului S.R.L. „New Next” și s-a intentat procesul de insolvență față de S.R.L. „New Next”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Grenoble, 149/A, IDNO: 1008600018743. S-a ridicat dreptul lui Yevtukhov Roman de la gestionarea S.R.L. „New Next” și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvenței al S.R.L. „New Next”, Bulgaru Igor, deținătorul autorizației nr. 39 din 14.01.2015 eliberată de Ministerul Justiției al RM.

La fel, prin hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul central) din 13 mai 2019, s-a obligat administratorul insolvenței Bulgaru Igor: a) să notifice creditorii debitorului despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, precum și să facă un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial, până la data de 27 iunie 2019; b) să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolvență, tabelul definitiv al creanțelor și un raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvență, cu menționarea persoanelor cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, până la data de 12 iulie 2019.

S-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 09 septembrie 2019 ora 10:00, în incinta Judecătoria Chișinău (sediul central) mun. Chișinău, str. Zelinski, 13, et. II, bir. 14.

A fost admisă cererea administratorului autorizat Verdeș Alexandru privind instituirea unui comitet al creditorilor. S-a instituit comitetul creditorilor S.R.L. „New Next”, în număr de trei creditori cu cele mai mari ca valoare creanțe, în următoarea componență: B.C. „Moldindconbank” S.A.; Serviciul Fiscal de Stat; S.R.L. „Gamevitmed”.

Prin decizia unicului asociat al debitorului, Rotar Ruslan din 19 mai 2019, în calitate de reprezentant al debitorului a fost desemnat Yevtukhov Roman (f.d.12 vol. 2).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2019, a fost casată parțial hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul central din 13 mai 2019 în partea desemnării administratorului autorizat Bulgaru Igor în funcție de administrator al insolvenței S.R.L. „New Next” și a fost emisă în această parte o hotărâre nouă, prin care:

A fost desemnat în calitate de administrator al insolvenței S.R.L. „New Next”, administratorul autorizat Verdeș Alexandru, deținător al autorizației Ministerului Justiției nr. 88 din 14.01.2015.

În sintagma „se obligă administratorul insolvenței Bulgaru Igor” numele și prenumele Bulgaru Igor se înlocuiește cu numele și prenumele administratorului desemnat Verdeș Alexandru.

Prin încheierea Judecătoria Chișinău (sediul central) din 14 noiembrie 2020, s-a dispus trecerea la procedura falimentului a debitorului S.R.L. „New Next”, cu sediul Chișinău, str. Grenoble, 149/A, IDNO: 1008600018743, în vederea dizolvării societății debitoare, lichidării

patrimoniului S.R.L. „New Next” și distribuirii produsului rezultat. S-a investit în funcția de lichidator al S.R.L. „New Next” – Lungu Marcel, titularul autorizației nr. 29 din 14.01.2015 emisă de Ministerul Justiției al RM. S-a autorizat lichidatorul de a începe procedurile de valorificare și lichidare a masei debitoare.

La data de 21 iunie 2023, prin intermediul Direcției Evidenței și Documentare Procesuală a Judecătorei Chișinău (sediul central) a parvenit în adresa instanței de judecată o cerere din partea reprezentantului potențialului creditor S.A.D. „Ekzon” privind recunoașterea creanței, cu solicitarea de repunere în termen (f.d.197-199, Vol. IX).

Prin încheierea Judecătorei Chișinău sediul central din 30 ianuarie 2024, a fost admisă cererea depusă de societatea pe acțiuni deschisă „Ekzon” privind repunerea în termen a cererii de validare a creanțelor înaintate în cadrul procesului de insolvență intentate față de SRL „New Next,, S-a repus societatea pe acțiuni deschisă „Ekzon” în termenul de înaintare a creanțelor și s-a numit o ședință specială de validare a creanțelor înaintate de societatea pe acțiuni deschisă „Ekzon” pe cheltuiala ultimului, pentru 12 martie 2024, ora 11:00 în incinta Judecătorei Chișinău (sediul central), pe adresa mun. Chișinău, str. Zelinski, 13, et. II, bir. 14.

La data de 25 iunie 2024, lichidatorul S.R.L. „New Next” în procedura falimentului Lungu Marcel a depus o cerere de revizuire prin care solicită casarea încheierii Judecătorei Chișinău sediul central din 30 ianuarie 2024, în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

În ședința de judecată, lichidatorul debitorului S.R.L. „New Next,, în procedura falimentului Lungu Marcel a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (4) al Codului de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat.

În motivarea cererii, lichidatorul a menționat că prevederile art. 84 alin. (4) CPC art. 2 alin. (2) și anexa nr. 2 al Legii taxei de stat sunt în contradicție cu prevederile art. 4,7,16,20,23, 46, 54 din Constituția RM, respectiv sunt neconstituționale și aduc atingere drepturilor și libertăților constituționale ale solicitantului.

În acest sens înaintează prezenta sesizare, or prevederile legale în redacția în vigoare limitează accesul liber la justiție al administratorului autorizat pe care pe de o parte legiuitorul îl obligă să depună cereri în instanța de judecată, iar pe de altă parte îl obligă să achite taxa de timbru., care pînă în final nu se compensează.

Reprezentantul SAD „Ekzon” a lăsat la discreția instanței referitor la cererea depusă de către lichidator.

Studiind cererea depusă de lichidatorul debitorului S.R.L. „New Next,, în procedura falimentului Lungu Marcel, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): “[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de

asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale”.

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a statuat că: ” [...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82”.

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art. 84 alin. (4) al CPC, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 ale Legii taxei de stat prin prisma prevederilor art. 4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituție.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea lichidatorului debitorului SRL „New Next,, în procedura falimentului Lungu Marcel privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (4) al Codului de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (4) al Codului de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Mariana Fondos-Frațman

str. Alexandru Lăpușneanu, 28
mun. Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
(prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituție)

AUTORUL SESIZĂRII:

1. Nume: **Lungu**

2. Prenume: **Marcel**

3. Funcția: **Administrator Autorizat**

II. OBIECTUL SESIZĂRII

6. Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității:

- **art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 2 alin. (2) al Legii taxei de stat** în partea în care suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul;

- **Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat** în partea în care administratorul autorizat, la înaintarea cererilor în instanțele de judecată, în exercitarea atribuțiilor în calitate de administrator provizoriu, administrator al insolvenței sau lichidator, este obligat să achite taxa de timbru pe contul instanței de judecată.

Prevederile legale actuale, în redacția în vigoare, limitează accesul liber la justiție al administratorului autorizat pe care, pe de o parte, legiuitorul, în virtutea atribuțiilor impuse de lege, îl obligă să înainteze cererile în instanța de judecată, iar pe de altă parte, îl obligă să achite taxa de timbru pentru fiecare cerere prevăzută de legiuitor, care, până la final, nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul, limitând drepturile și libertățile administratorului autorizat, în particular, și ale creditorilor validați, la general, fiind în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 16, 20, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

7. Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 13 mai 2019 s-a intentat procesul de insolvență față de SRL "New Next".

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 14 noiembrie 2020 s-a dispus:

- trecerea la procedura falimentului a debitorului SRL "New Next" SRL în vederea dizolvării societății debitoare, lichidării patrimoniului și distribuirii produsului rezultat;
- investirea în funcția de lichidator al SRL "New Next" pe administratorul autorizat Lungu Marcel, titularul autorizației nr. 29, emisă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova din 14 ianuarie 2015;
- autorizarea lichidatorului de a începe procedurile de valorificare și lichidare a masei debitoare.

La 21 iunie 2023 Societatea pe Acțiuni de tip deschis "Ekzon", Belarus (în continuare – SAD "Ekzon") a depus în adresa instanței de insolvență cerere privind admiterea creanțelor și repunerea în termenul de înaintare a creanțelor.

Prin încheierea din 30 ianuarie 2024 Judecătoria Chișinău, sediul Central:

- a admis cererea depusă de SAD "Ekzon" privind repunerea în termen a cererii de admitere a creanțelor;
- a repus SAD "Ekzon" în termenul de înaintare a creanțelor și s-a numit o ședință specială de validare a creanțelor;
- a obligat lichidatorul să depună în instanță tabelul definitiv.

Drept argument de repunere în termenul de înaintare a creanțelor, instanța a concluzionat că SAD "Ekzon" nu a fost notificată în modul stabilit despre intentarea procesului de insolvență, iar cererea de repunere a fost înaintată în decursul a 30 de zile de la data când SAD "Ekzon" a aflat că SRL "New Next" se află în proces de insolvență, adică cu respectarea termenului prevăzut de art. 116 alin. (4) Cod de procedură civilă.

La 20 martie 2024 lichidatorul SRL "New Next" a depus tabelul definitiv suplimentar al creanțelor înaintate, iar ca rezultat al examinării temeniceii cererii de admitere a creanțelor, SAD "Ekzon" nu a fost propus spre validare.

La 29 martie 2024 SAD "Ekzon" a înaintat contestație împotriva neadmiterii creanțelor înaintate.

În cadrul procedurii de examinare a contestației, SAD "Ekzon" a prezentat înscrisuri suplimentare noi, din care rezultă, că de fapt, SAD "Ekzon" cunoștea despre faptul că SRL "New Next" se află în proces de insolvență încă la data de 03 martie 2023, când a recepționat încheierea nr. 014-401r/23, emisă de executorul judecătoresc Alexandr Tihonovici la 03 ianuarie 2022 privind refuzul de a intenta procedura de executare a titlului executoriu de încasare a datoriilor de la SRL "New Next".

La 25 iunie 2024, în baza temeiului prevăzut de art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, administratorul autorizat Lungu Marcel a depus în interesele SRL "New Next" cerere de revizuire a încheierii din 30 ianuarie 2024, solicitând:

- casarea încheierii din 30 ianuarie 2024, cu reluarea examinării cererii SAD "Ekzon" de repunere în termenul de înaintare a creanțelor;
- încasarea din contul SAD "Ekzon" a sumei de 200 lei, achitată de către Administratorul autorizat Lungu Marcel cu titlu de taxă de timbru.

Având în vedere că pe contul de acumulare al SRL "New Next" nu erau mijloace financiare, taxa de timbru a fost achitată din sursele proprii ale Administratorului autorizat Lungu Marcel, fiind anexată confirmarea de achitare a notei de plată nr. A 00069154636653 din 25 iunie 2024.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

8. În opinia autorului sesizării,

- **art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 2 alin. (2) al Legii taxei de stat** în partea care suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul;

- **Anexa nr. 2 al Legii taxei de stat** în partea omisiunii legiuitorului de a reglementa scutirea administratorului autorizat de plata taxei de timbru în procesul de insolvență administrat și procesele derivatele acestuia, în care administratorul autorizat, la înaintarea cererilor în instanțele de judecată, în exercitarea atribuțiilor în calitate de administrator provizoriu, administrator al insolvenței sau lichidator, este obligat să achite taxa de timbru pe contul instanței de judecată,

limitează accesul liber la justiție al administratorului autorizat pe care, pe de o parte, legiuitorul, în virtutea atribuțiilor impuse de lege, **îl obligă să înainteze cererile** în instanța de judecată, iar pe de altă parte, **îl obligă să achite taxa de timbru** pentru fiecare cerere prevăzută de legiuitor, care, până la final, **nu se compensează** din contul părții care a pierdut procesul, limitând drepturile și libertățile administratorului autorizat, în particular, și ale creditorilor validați, la general, fiind în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

9. Cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

9.1. Având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate constituie o procedură de inițiere de instanța de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a altui act normativ cu normele constituționale, ea reflectă existența raportului tripartit între partea aflată în proces, instanța de judecată în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, menită să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexa nr. 2 al Legii taxei de stat sunt norme care urmează a fi aplicate la examinarea cauzei aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Central;

2) potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură civilă și Legea taxei de stat pot constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de Administratorul autorizat Lungu Marcel, acționând în calitate de lichidator al SRL "New Next", desemnat prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 14 noiembrie 2020;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.

9.2. Verificarea constituționalității normelor contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr. 2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curtea a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauzei se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirilor condițiilor enumerate mai sus.

10. Cu privire la neconstituționalitatea art. 84 alin. (2) Cod de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat, sub aspectele invocate:

10.1. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nicio lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 127 Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

10.2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, (...) hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții;

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 17

Interzicerea abuzurilor de drept

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

10.3. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

10.4. Prevederi relevante din Legea insolvenței

Articolul 25

Statutul și competența administratorului provizoriu

(5) Principalele atribuții și drepturi ale administratorului provizoriu în cadrul prezentei legi sunt:

- a) întreprinderea de acțiuni pentru a se asigura păstrarea bunurilor debitorului și integritatea lor;
- b) examinarea situației economice a debitorului și întocmirea unui raport de verificare a existenței temeiurilor de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive;
- c) supravegherea operațiunilor de gestionare a patrimoniului debitorului;
- d) conducerea integrală, respectiv parțială, a activității debitorului în condițiile prezentei legi, cu respectarea precizărilor stabilite expres de instanța de insolvență, și în condițiile de efectuare a plăților curente din contul patrimoniului debitorului;
- e) **sesizarea de urgență a instanței de insolvență** în cazul în care constată că nu există bunuri în patrimoniul debitorului ori că acestea sînt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului de insolvență;
- f) verificarea creanțelor și, după caz, **formularea de contestații la ele**, întocmirea tabelului preliminar al creanțelor;
- g) **încasarea creanțelor**, urmărirea încasării creanțelor referitoare la bunurile din patrimoniul debitorului sau la sumele de bani transferate de către debitor înainte de admiterea cererii introductive spre examinare;
- h) încheierea de tranzacții, stingerea datoriilor, încetarea fidejusiunii, renunțarea la garanțiile reale cu condiția confirmării de către instanța de insolvență;
- i) primirea remunerației și recuperarea cheltuielilor, confirmate de instanța de insolvență, suportate de administratorul provizoriu în activitatea sa;
- j) solicitarea și primirea gratuită de la participanții la proces, de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, a informațiilor și explicațiilor necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale, precum și de la debitor a informațiilor cu privire la veniturile lui și la bunurile ce îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv la bunurile ce se află în proprietate comună pe cote-părți;
- k) accesul în spațiile de serviciu ale debitorului și studierea documentelor care se află acolo;
- l) **adresarea către instanța de insolvență a solicitării de a dispune participarea organelor de drept la executarea atribuțiilor sale**;
- m) **sesizarea instanței de insolvență în legătură cu orice problemă care cere soluționare din partea ei**.

Articolul 66

Atribuțiile principale și drepturile administratorului și lichidatorului

(1) Administratorul și lichidatorul au următoarele atribuții principale:

- a) examinarea activității debitorului asupra căruia se inițiază procedura de insolvență în raport cu situația de fapt, întocmirea unui raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvență, menționîndu-se persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, prezentarea acestui raport instanței de insolvență în termenul stabilit de ea;
- b) deschiderea, examinarea, sigilarea, sechestrarea încăperilor de producție, a depozitelor, spațiilor comerciale și administrative, altor asemenea; evacuarea bunurilor și a persoanelor din încăperile ocupate ilegal; inventarierea patrimoniului debitorului, partajarea lui, adoptarea de măsuri pentru conservarea masei debitoare;
- c) notificarea creditorilor, verificarea creanțelor și, după caz, formularea de obiecții referitor la ele, întocmirea tabelelor de creanțe;
- d) convocarea, prezidarea și asigurarea secretariatului adunării creditorilor sau a acționarilor, a asociațiilor ori a membrilor debitorului persoană juridică;
- e) primirea remunerației în modul stabilit de lege;
- f) solicitarea și primirea gratuită de la participanții la procesul de insolvență, de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, a informațiilor și explicațiilor necesare pentru executarea atribuțiilor, precum și de la debitor a informațiilor despre veniturile și bunurile ce îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv despre cele care se află în proprietate comună pe cote-părți;

- g) **solicitarea instanței** de a dispune participarea colaboratorilor organelor afacerilor interne la executarea atribuțiilor;
- h) exercitarea dreptului de acces în spațiile de serviciu ale debitorului, studierea documentelor care se află acolo, efectuarea, după caz, a expertizei activităților cuprinse în procedurile derulate la cererea instanței sau a altor organe, inclusiv în procedură de urmărire penală;
- i) sesizarea organelor de resort despre contravențiile și/sau infracțiunile depistate în executarea atribuțiilor;
- j) organizarea și vânzarea la licitație sau prin negocieri directe a bunurilor din patrimoniul debitorului în conformitate cu prezenta lege;
- k) încheierea de tranzacții, stingerea datoriilor, dispunerea încetării fidejusiunii, renunțarea la garanții reale cu condiția confirmării acestor acțiuni de către adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor;
- l) **colectarea datoriilor** față de debitor și recuperarea silită a bunurilor debitorului aflate în posesiunea unor terți;
- l¹) obținerea de finanțări postintentare pentru continuarea activității debitorului sau menținerea valorii bunurilor din masa debitoare și încheierea, în acest scop, a contractelor de finanțări postintentare, precum și a contractelor de constituire a garanțiilor;
- l²) **inițierea proceselor judiciare privind urmărirea datoriilor, încasarea prejudiciului și anularea actelor juridice în temeiul prezentei legi și al altor acte legislative;**
- m) administrarea conturilor bancare speciale, destinate acumulării mijloacelor bănești obținute în procesul de insolvență, denumite în continuare conturi de acumulare. Astfel de conturi se deschid în băncile care nu sînt creditori ai debitorului;
- n) executarea măsurilor de asigurare aplicate de instanța de insolvență în cazurile prevăzute expres de ea;
- o) îndeplinirea hotărîrilor instanței de insolvență, a hotărîrilor adunării creditorilor și ale comitetului creditorilor, adoptate în limitele competenței lor, emiterea de ordine, decizii, dispoziții și de alte acte în vederea exercitării atribuțiilor;
- p) elaborarea planului procedurii de restructurare la solicitarea adunării sau a comitetului creditorilor;
- q) prezentarea către instanța de insolvență, adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor a rapoartelor despre starea masei debitoare și despre îndeplinirea atribuțiilor;
- r) ținerea registrelor de evidență a datoriilor creditoare și a datoriilor debitoare ale debitorului;
- s) conducerea și/sau supravegherea debitorului, administrarea masei debitoare;
- t) asigurarea integrității masei debitoare, asigurarea prin contract a bunurilor, după caz;
- u) elaborarea criteriilor de concediere și angajarea specialiștilor sau a experților;
- v) disponibilizarea angajaților debitorului;
- w) **contestarea în instanța de insolvență, în modul stabilit de lege, a creanțelor creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri;**
- x) **sesizarea instanței de insolvență despre orice alte probleme care apar pe parcursul exercitării atribuțiilor sale;**
- y) distribuirea către creditori a sumelor de bani rezultate din valorificarea masei debitoare, conform prezentei legi, întocmirea bilanțului de lichidare a debitorului;
- z) efectuarea unor alte acțiuni stabilite expres de prezenta lege.

Articolul 116.

Efectele intentării procedurii falimentului

(1) În cazul în care dispune trecerea la faliment, instanța de insolvență va desemna un lichidator propus de adunarea creditorilor, aplicând în modul corespunzător dispozițiile art. 63-73. Atribuțiile administratorului insolvenței încetează la momentul în care instanța stabilește atribuțiile lichidatorului. Poate fi desemnat lichidator administratorul insolvenței desemnat anterior.

(4) După intrarea în faliment, dispozițiile capitolelor II și III se aplică în modul corespunzător, în măsura în care nu contravin prezentului capitol.

10.5. Prevederi relevante din Codul de procedură civilă:

Articolul 1.

Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la îmfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2.

Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4.

Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5.

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6.

Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 12.

Soluționarea cauzelor civile în temeiul legislației Republicii Moldova

(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale

altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

(2) Dacă, la judecarea cauzei civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară.

(3) În cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrânge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare.

(4) Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte reglementări decât cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea cauzei, aplică reglementările tratatului internațional.

Articolul 22.

Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 84

Taxa de timbru

(1) Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanță, cât și în căile de atac, în temeiul legii.

(2) Taxa de timbru se achită în contul instanțelor de judecată și se gestionează în conformitate cu art.43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

(3) Cuantumul taxei de timbru este determinat în mărime fixă conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

(4) Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023. **Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul.**

Articolul 85

Scutirile de taxă de stat și/sau de taxă de timbru

(1) Scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct. 1 al anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.

Articolul 355

Competența jurisdicțională a instanțelor judecătorești în cauzele de declarare a insolvabilității

Cererea de declarare a insolvabilității se depune la judecătoria competentă în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale altor legi.

Articolul 356.

Examinarea cererii

Cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

10.6. Prevederi relevante din Legea taxei de stat:

Articolul 2.

Taxa de timbru

(1) Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac.

(2) Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul.

(3) Prin derogare de la alin. (1), nu se percepe taxă de timbru de la autoritățile și instituțiile publice în acțiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat.

(4) Taxa de timbru constituie 200 de lei.

Articolul 3.

Obiectele impunerii cu taxă de stat

Se impune taxă de stat pentru:

a) cererile de chemare în judecată, cererile reconvenționale, cererile de intervenție principală, cererile de apel, cererile de recurs și alte cereri prevăzute în anexa nr. 1, cererile de contestare a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc, precum și pentru cererile de eliberare de către instanța de judecată a copiilor (duplicatelor) de pe documente, conform anexei nr. 1;

Anexa nr. 2

Pct. 1. Se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată:

1.15. Administratorii din oficiu și lichidatorii băncilor – în acțiunile legate de lichidarea băncilor

1.16. Se scutesc de taxa de stat și de taxă de timbru executorii judecătorești și organele cu atribuții de administrare fiscală, indiferent de calitatea lor procesuală

11. Cu referire la aspectul de neconstituționalitate ale normelor

11.1. Potrivit art. 2 al Legii privind administratorii autorizați nr. 161/2014 (în continuare – Legea nr. 161/2014) noțiunea de administrator autorizat semnifică orice persoană fizică investită potrivit legii cu atribuții de supraveghere și/sau administrare în cadrul procedurii succesorale, procedurilor de insolvabilitate, procedurii de dizolvare judiciară și în alte cazuri prevăzute de legislație.

Totodată, art. 3 alin. (1) al Legii nr. 161/2014, administratorul autorizat desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public, care nu este activitate de întreprinzător.

Conform art. 28 alin. (4) al Legii nr. 161/2014, instanța de judecată, autoritățile publice centrale și locale și instituțiile publice acordă administratorului susținerea necesară pentru buna îndeplinire a atribuțiilor ce îi revin prin lege.

Astfel, odată cu depunerea cererii introductive, precum și admiterea în fond a acesteia cu intentarea procesului de insolvabilitate, instanța de judecată va desemna un administrator autorizat în funcția de administrator provizoriu, administrator al insolvabilității sau lichidator, după caz.

În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că administratorul autorizat, în exercitarea atribuțiilor sale, nu are statut de angajat. Administratorul insolvabilității este desemnat din rândul administratorilor autorizați, conform art. 3 din Legea nr. 161/2014, și "desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public". Administratorul autorizat **nu acționează în interes personal**, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri. El trebuie să asigure echilibrul între interesul debitorului insolvabil, pentru păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, și interesul creditorilor, pentru ca aceștia să-și poată valorifica creanțele într-o măsură cât mai mare și în mod efectiv. Desemnarea în funcție a administratorului autorizat în procesele de insolvabilitate se face printr-un act judecătoresc, iar acesta își desfășoară întreaga activitate sub supravegherea instanței de insolvabilitate.¹

¹ A se vedea pct. 21 al DCC nr. 152 din 19 octombrie 2021

După natura juridică, statutul administratorului provizoriu, al administratorului insolvenței sau al lichidatorului, se asimilează cu cea în baza unui contract de mandat, deosebindu-se de acesta prin:

- dacă obiectul contractului de mandat este lăsat de legiuitor la latitudinea părților contractante, sub condiția respectării normelor imperative ale legii și ale bunelor moravuri, respectându-se principiul specializării, atunci obiectul de reprezentare, exercitat de administratorul autorizat este unul legal-judiciar, adică atribuțiile sale pot fi doar cele enumerate de lege și/sau stabilite de instanța de insolvență;

- limitele contractului de mandat rezultă cu evidență din conținutul actului încheiat de părți, terții luând cunoștință de aceasta din chiar cuprinsul actului, iar limitele reprezentării exercitate de administratorul autorizat sunt stabilite de lege și de instanța de insolvență;

- în cazul reprezentării exercitate de administratorul autorizat, nu există posibilitatea substituirii în îndeplinirea mandatului și nici cea de solidaritate sau de mandat în interes comun, ca în dreptul comun;

- obținerea calității de mandatar necesită capacitatea deplină de exercițiu, care se dobândește prin împlinirea vârstei de 18 ani, pe când cea de reprezentant al justiției ca administrator autorizat presupune nu doar capacitatea deplină de exercițiu, dar întotdeauna și studii superioare de o anumită specialitate (juridice, economice, tehnice) și deținerea actului permisiv, eliberat de Ministerul Justiției;

- încetarea funcției de mandatar are loc în cazurile și în condițiile prevăzute de dreptul comun, pe când cea de reprezentant al justiției are loc doar pentru motive temeinice;

- situațiile de incompatibilitate și cele privind existența poliței de asigurare de răspundere profesională sunt specifice doar reprezentantului justiției;

- mandatul reprezentantului justiției este întotdeauna unul oneros, forma scrisă fiind consacrată prin intermediul hotărârii/încheierii instanței de insolvență.

Obiectul de reprezentare exercitat de administratorul autorizat nu este, de regulă, unul fix, prestabilit încă de la momentul începerii exercitării sale, ci dimpotrivă, este susceptibil de a suferi modificări sub aspectul întinderii. Simpla precizare a legiuitorului la art. 25 alin. (5) și art. 66 alin. (1) ale Legii nr. 149/2012 (principalele atribuții și drepturi ale administratorului provizoriu, administratorului insolvenței/lichidatorului), denotă că în orice moment al procedurii, obiectul reprezentării se poate restrânge sau diversifica, prin atribuțiile impuse în sarcina acestuia de instanța de insolvență.

Aceasta înseamnă că, sub aspectul formei, suntem în prezența unui contract de reprezentare (mandat delegat de către stat prin intermediul instanțelor judecătorești) al cărui obiect nu este consacrat prin intermediul unui singur act juridic, nici măcar al unui act juridic de sine stătător, distinct, astfel încât administratorul autorizat dispune de atribuții largi, nu doar cele prestabilite în hotărârea/încheierea instanței de insolvență și art. 25 alin. (5) și art. 66 alin. (1) ale Legii insolvenței nr. 149/2012.

La caz, atribuțiile administratorului provizoriu în perioada de observație sunt prevăzute de art. 25 alin. (5) al Legii nr. 149/2012, și anume:

- e) **sesizarea de urgență a instanței de insolvență** în cazul în care constată că nu există bunuri în patrimoniul debitorului ori că acestea sunt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului de insolvență;

- f) verificarea creanțelor și, după caz, **formularea de contestații la ele**, întocmirea tabelului preliminar al creanțelor;

- g) **încasarea creanțelor**, urmărirea încasării creanțelor referitoare la bunurile din patrimoniul debitorului sau la sumele de bani transferate de către debitor înainte de admiterea cererii introductive spre examinare;

- l) **adresarea către instanța de insolvență a solicitării de a dispune participarea organelor de drept la executarea atribuțiilor sale;**

- m) **sesizarea instanței de insolvență în legătură cu orice problemă care cere soluționare din partea ei.**

Atribuțiile administratorului insolvenței/lichidatorului sunt prevăzute de art. 66 alin. (1) al Legii nr. 149/2012, prin acestea fiind:

- g) **solicitarea instanței** de a dispune participarea colaboratorilor organelor afacerilor interne la executarea atribuțiilor;

- l) **colectarea datoriilor** față de debitor și recuperarea silită a bunurilor debitorului aflate în posesiunea unor terți;

- l²) **inițierea proceselor judiciare privind urmărirea datoriilor, încasarea prejudiciului și anularea actelor juridice în temeiul prezentei legi și al altor acte legislative;**

w) contestarea în instanța de insolvență, în modul stabilit de lege, a creanțelor creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri;

x) sesizarea instanței de insolvență despre orice alte probleme care apar pe parcursul exercitării atribuțiilor sale.

Astfel, legiuitorul prin prisma normelor citate supra, îl învestește și îl obligă pe administratorul autorizat să sesizeze instanța de judecată, să înainteze contestații, să intenteze acțiuni privind recuperarea datoriilor, privind anularea actelor juridice încheiate în detrimentul creditorilor (art. 104, 105 ale Legii nr. 149/2012), cereri de validare a popririlor (art. 126 Legea nr. 149/2012), cereri de atragere la răspundere subsidiară, iar pe de altă parte prevederile art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 2 alin. (2) al Legii taxei de stat îl obligă să achite taxa de timbru pentru înaintarea acestor cereri în instanțele de judecată, de regulă, pe contul aceleiași instanțe de judecată care l-a învestit în funcție și i-a delegat mandatul.

În situația în care debitorul insolvent nu dispune de mijloace bănești și masă de deținut, iar unica sursă probabilă ar fi recuperarea bunurilor (mobile, imobile, mijloace bănești) în masa de deținut ca rezultat al urmăririi datoriilor de deținut și/sau înaintării acțiunilor de anulare a actelor juridice încheiate de către debitor în detrimentul intereselor creditorilor, de atragere la răspundere subsidiară, administratorul autorizat este în imposibilitate de a-și exercita atribuțiile corespunzătoare obligațiilor sale, fiind în imposibilitate de a achita taxa de timbru, având în vedere și faptul că legiuitorul nu reglementează un mecanism de recuperare a cheltuielilor suportate de administratorul autorizat în cazul lipsei mijloacelor bănești la debitor.

Potrivit art. 36 alin. (1) al Legii nr. 161/2014, administratorul autorizat răspunde disciplinar pentru săvârșirea abaterii disciplinare, iar alin. (2) al aceluiași articol prevede că constituie abatere disciplinară (...):

j) încălcarea intenționată sau din neglijență gravă a atribuțiilor prevăzute de lege care a afectat drepturile și interesele legitime ale participanților la procesul de insolvență;

k) alte încălcări ale prezentei legi.

Totodată, legiuitorul a prevăzut la art. 36¹ al Legii nr. 161/2014, că:

- se consideră că a fost săvârșită cu intenție abaterea disciplinară prevăzută la art. 36 alin. (2) lit. j) în cazul în care administratorul încalcă norme de drept material ori **procedural**, își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.

- se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă abaterea disciplinară prevăzută la art. 36 alin. (2) lit. j) în cazul în care administratorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori **procedural** fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiată această consecință prejudiciabilă nu se va produce.

Astfel, suntem în prezența, când administratorul autorizat, fiind exponent al statului mandatat de instanța de judecată să administreze debitorii insolventi, în virtutea statutului său de exponent al justiției, este obligat să se adreseze cu cereri și acțiuni pentru buna desfășurare a procesului de insolvență și majorare a probabilității de stingere a creanțelor validate, iar pe de altă parte este impus prin art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă și Legea taxei de stat să achite taxa de timbru pentru fiecare cerere depusă în aceeași instanță care l-a desemnat, taxa de timbru urmând a fi virată pe contul instanței judecătorești al cărei mandatar este.

O atare reglementare este contrară principiului bunei desfășurări a procesului de insolvență. Or, administratorul autorizat este un garant al respectării drepturilor și intereselor fiecărui creditor, inclusiv și ale Serviciului Fiscal de Stat, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Naționale de Asigurări în Medicină, care sunt creditori în majoritatea dosarelor de insolvență și sunt validați cu titlu de creanțe chirografe de rangul III, adică prioritar creditorilor privați, creditori chirografari de rangul V, VI.

Ca urmare a existenței actualelor reglementări privind impunerea administratorului autorizat să achite taxa de timbru pentru fiecare cerere adresată instanței de judecată și lipsa surselor financiare pe conturile de acumulare ale debitorilor, adesea creditorii, inclusiv creditorii exponenți ai statului (Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Casa Națională de Asigurări în Medicină, organele administrației publice locale) sesizează instanța de judecată și organele de disciplină ale administratorilor autorizați pentru inițierea procedurilor disciplinare, invocând neexecutarea atribuțiilor de inițiere a proceselor judiciare de anulare a actelor juridice fictive și frauduloase încheiate în detrimentul creditorilor, de validare a popririi prin urmăririi datoriilor de deținut, atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și încasarea creanțelor neacoperite din contul factorilor de decizie ai debitorului prevăzuți la art. 247 al Legii nr. 149/2012.

Or, Înalta Curte a notat că natura profesională a funcției exercitate îi impune administratorului autorizat un comportament care contribuie la creșterea prestigiului profesiei,

prin devotament față de profesia aleasă, prin efortul profesional de îmbunătățire continuă a practicilor profesionale și prin onestitate. Astfel, respectarea de către administratorii autorizați a obligațiilor de etică și deontologie profesională se prezumă a fi atunci când administratorii autorizați se abțin, chiar în afara exercitării profesiei lor, de la orice încălcări ale legilor, regulamentelor și regulilor profesionale și de la orice acțiuni contrare independenței și onoarei sau care sunt susceptibile să aducă știrbirea demnității Uniunii și membrilor săi, ori ar atenta la prestigiul profesiei de administrator autorizat (a se vedea articolul 16 din Codul deontologic al administratorilor autorizați).²

Legiuitorul a prevăzut în pct.1.15 al Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat că sunt scutiți de taxa de stat în instanțele de judecată administratorii din oficiu și lichidatorii băncilor – în acțiunile legate de lichidarea băncilor, iar la pct. 1.16 că **Se scutesc de taxa de stat și de taxă de timbru executorii judecătorești** și organele cu atribuții de administrare fiscală, *indiferent de calitatea lor procesuală.*

La caz, legiuitorul a recunoscut că:

- administratorii din oficiu și lichidatorii băncilor sunt scutiți de taxa de stat, care este cu mult mai impunătoare decât taxa de timbru, aceștia efectuând aceeași procedură de lichidare a persoanelor juridice, doar având gen de activitate bancar;

- executorii judecătorești (investiți în funcție de asemenea de către Ministerul Justiției și fiind exponenți ai statului în domeniul executării hotărârilor judecătorești), sunt scutiți de plata taxei de stat și taxei de timbru indiferent de calitatea lor procesuală,

pe când administratorul autorizat nu se bucură nici de scutirea taxei de timbru, nici de posibilitatea compensării acesteia de către partea care a pierdut procesul, iar în situația în care administratorul autorizat nu are garanția recuperării taxei de timbru achitată la înaintarea cererilor, ar genera întrunirea condițiilor de atragere la răspundere disciplinară.

Astfel, actualele reglementări din art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă, coroborate cu art. 2 alin. (2) și Anexa nr. 2 din Legea taxei de stat, atentează la dreptul de proprietate al administratorului autorizat și la accesul liber la justiție, obligându-l să achite din cont propriu, pentru fiecare cerere, câte 200 lei cu titlu de taxă de timbru, neavând garanția legală că această sumă va fi recuperată/compensată de către partea care pierde procesul, în lipsa reglementării de scutire a administratorului autorizat de plata taxei de timbru.

Or, potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

11.2. Conform raportului elaborat de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ), în anumite state europene, taxele și impozitele judiciare sunt folosite pentru a acoperi costurile de funcționare ale instanțelor judecătorești, sumele colectate acoperind între o treime și jumătate din bugetul alocat instanțelor. Se arată, însă, că majoritatea statelor europene în care sunt aplicate taxe sau impozite judiciare, aceste venituri nu sunt alocate pentru plata cheltuielilor legate de funcționarea instanțelor, ci sunt definite ca venituri generale pentru bugetul regional sau de stat.³

Totuși, în raport se arată că tendința este că din ce în ce mai multe state europene taxele judiciare constituie o sursă financiară semnificativă, care permite acoperirea unei mari părți din costurile de funcționare a instanțelor sau chiar obținerea unui profit. Se apreciază că un astfel de sistem, dacă este însoțit de un sistem eficient de asistență judiciară, care să permită accesul la instanță pentru justițiabilii care nu ar avea suficiente mijloace, face parte din tendința puternică de politică publică, care vizează echilibrarea parțială a costurilor serviciilor publice suportate de beneficiari și contribuabili.⁴

În viziunea Curții de la Strasbourg, accesul la un tribunal nu este un drept absolut, nefiind afectat, în principiu, de condiționarea plății unor taxe. Se recunoaște obligația justițiabililor de a contribui la costurile pe care statul le are cu privire la organizarea serviciului public al justiției. Totuși, ce caracterizează gândirea instanței europene este grija ca, ținând seama de criterii precum natura dreptului dedus judecării, cuantumul taxei, faza procesuală în care este impusă taxa, circumstanțele cauzei, situația financiară a părților, taxele judiciare să nu reprezinte pentru un anumit justițiabil un impediment efectiv în ce privește accesul la justiție. Se reține că limitarea accesului la justiție prin impunerea unor taxe trebuie să se supună condițiilor cumulative: limitarea accesului la justiție să aibă un scop legitim și să fie proporțională cu scopul urmărit. În acest sens, numai câteva din soluțiile relevante, *CEDO*,

² pct. 30 DCC nr. 9 din 05 martie 2024

³ Sisteme judiciare europene, Ediția 2012: Eficiența și calitatea justiției, pag. 70

⁴ Sisteme judiciare europene, Ediția 2012: Eficiența și calitatea justiției, pag. 80

Hotărârea Kreuz c. Poloniei, 19.06.2001; CEDO, Hotărârea Brezeanu c. României, 21.07.2009; CEDO, Hotărârea Weissman c. României, 24 mai 2006; CEDO, Hotărârea Iorga c. României, 25.01.2007; CEDO, Hotărârea Mehmet și Suna Yigit c. Turciei, 17 iulie 2007; CEDO, Hotărârea Podbielski și PPU Polpure c. Poloniei, 26 iulie 2005.

Prin urmare ideea proporționalității în materia taxelor judiciare de timbru dezvoltată de jurisprudența CEDO are legătură cu efectivitatea accesului la justiție care nu trebuie afectată prin cuantumul ridicat al taxelor de timbru, prin lipsa capacității de achitare a reclamantului sau de faza procesuală în care este impusă obligația de plată a taxei.

Astfel, impunerea administratorului autorizat la achitarea taxei de timbru, suplimentar taxei de stat, fără a prevedea posibilitatea scutirii sau compensării/recuperării din contul persoanei care pierde procesul, reduce considerabil posibilitatea realizării dreptului de acces la justiție.

Pe de altă parte, fiind în proces de aderare la comunitatea europeană, este oportun a armoniza legislația națională cu practica de reglementare în domeniu stabilită în țările comunității europene.

În România, conform art. 237 alin. (7) al legii române a societăților nr. 31/1990 - în exercitarea atribuțiilor sale de lichidare, acesta (lichidatorul) este scutit de orice taxă, tarif, comision, taxă judiciară de timbru și altele asemenea. Iar conform art. 115 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență - toate acțiunile introduse de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar în aplicarea dispozițiilor prezentului Capitol, inclusiv pentru recuperarea creanțelor, sunt scutite de taxe de timbru.

11.3. Totodată se menționează, că în activitatea sa jurisdicțională, Curtea Constituțională s-a expus asupra necesității aprecierii proporționalității între prevederile legale prin care se simplifică modalitatea de examinare a anumitor categorii de litigii, cu riscul reducerii din garanțiile acordate de Constituție (*a vedea HCC nr. 8, 26 aprilie 2018, § 63 precum și HCC nr. 7, 19 martie 2019, §48*) Or, în acest context, Curtea Constituțională a menționat, că "(...) o procedură simplificată și lipsită de contradictorialitate, urmărește, prin sine, realizarea scopului decongestionării instanțelor și al economiei de resurse. Totuși, acest fapt nu justifică reducerea din atribuții, și așa limitare, pe care le are debitorul în această procedură."

Exact în aceeași măsură urmează a fi abordat caracterul disproporționat și în prezenta spetă.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că nicio persoană nu ar trebui să fie autorizată să se bazeze pe dispozițiile Convenției pentru a submina sau distruge idealurile și valorile unei societăți democratice. Prin urmare, pentru a garanta stabilitatea și eficacitatea unui sistem democratic, statul poate fi obligat să ia măsuri specifice pentru a se proteja.

De fiecare dată când un stat intenționează să invoce principiul „democrație capabilă să se apere” pentru a justifica ingerința în drepturile persoanei, acesta trebuie să evalueze cu atenție sfera de aplicare și consecințele măsurii în cauză, pentru a se asigura că se realizează echilibrul sus-menționat [*a se vedea Zdanoka împotriva Letoniei (MC), nr. 58278/00, pct. 99 și 100, CEDO 2006-IV*].

De menționat este și faptul, că în ceea ce privește existența unui drept, Curtea reamintește că trebuie să se ia ca punct de plecare dispozițiile din legislația națională relevantă și interpretarea pe care instanțele interne o dau acestora [*Masson și Van Zon împotriva Țărilor de Jos, 28 septembrie 1995, pct. 49, seria A nr. 327-A; Roche împotriva Regatului Unit (MC), nr. 32555/96, pct. 120, CEDO 2005-X; Boulois împotriva Luxemburgului (MC), nr. 37575/04, pct. 91, CEDO 2012; Al-Dulimi și Montana Management INC. împotriva Elveției (MC), nr. 5809/08, pct. 97, CEDO 2016, și celelalte trimiteri citate; Baka împotriva Ungariei (MC), nr. 20261/12, pct. 101, CEDO 2016; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (MC), nr. 76943/11, pct. 71, CEDO 2016 (extrase), și celelalte trimiteri citate*].

Art.6 § 1 din Convenție nu asigură „drepturilor și obligațiilor” niciun conținut material specific în ordinea juridică a statelor contractante: Curtea nu poate crea, prin interpretarea art. 6 § 1, un drept material care nu are niciun temei legal în statul respectiv (*a se vedea, de exemplu, Fayed împotriva Regatului Unit, 21 septembrie 1994, pct. 65, seria A nr. 294-B, Roche, citată anterior, pct.119, și Boulois, citată anterior, pct. 91*).

Totodată, în pct. 105 al Hotărârii pronunțate în cauza Regner împotriva Republicii Cehe (Cererea nr. 35289/11) Curtea a subliniat, că dreptul național, deși nu îi recunoaște unui individ un drept subiectiv, în schimb, **îi confera dreptul la o procedură de examinare a cererii sale, solicitând instanței competente să se pronunțe asupra unor capete de cerere, cum ar fi o decizie arbitrară, un abuz de putere sau vicii de procedură** (*Van Marie și alții împotriva Țărilor de Jos, 26 iunie 1986, pct. 35, seria A nr. 101, precum și, mutatis mutandis, Kôk împotriva Turciei, nr. 1855/02, pct. 36, 19 octombrie 2006*).

Acesta este cazul anumitor decizii pentru care administrația dispune de o putere pur discreționară de a acorda sau de a refuza un avantaj sau un privilegiu, legea conferind persoanei în cauză dreptul de a formula o acțiune în justiție, instanța putând să pronunțe anularea deciziei în cauză în cazul în care constată caracterul ilegal al acesteia.

În astfel de cazuri, art.6 § 1 din Convenție este aplicabil cu condiția ca avantajul sau privilegiul respectiv, odată acordat, să creeze un drept civil. Prin urmare, în contextul normelor și rationamentelor expuse supra, consider că sintagma "efectiv lucrată și confirmată documentar" din art.25 alin.(6) al Legii insolvențității, încalcă atât dreptul la apărare prevăzut de art. 26 din Constituție, cât și art. 6 al CEDO.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit cu titlu de principiu, că procedura de examinare a cauzelor în instanța de judecată trebuie să fie prevăzută de lege, pentru a se putea garanta respectarea dreptului la un proces echitabil (a se vedea în acest sens, *Coeme și alții vs. Belgia*, 22 iunie 2000, § 102). Curtea Constituțională în jurisprudența sa anterioară a declarat neconstituțională omisiunea reglementării anumitor aspect procesuale în cadrul procedurii urmăririi penale (a se vedea *Hotărârile CC nr.17 din 19 mai 2016, nr.19 din 03 iulie 2018*).

11.4. La adoptarea art. 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă, precum și art. 2 alin. (2) al Legii taxei de stat în partea în care legiuitorul lipsește partea care are câștig de cauză să recupereze taxa de timbru din contul părții care pierde procesul, precum și Anexa nr. 2 al Legii taxei de stat în partea omisiunii scutirii administratorului autorizat de plata taxei de timbru în acțiunile legate de procesul de insolvență administrat și derivatele acestuia, statul lezează dreptul de proprietate al administratorului autorizat, al debitorului și al creditorilor validați pe dosarul de insolvență (creditori ai masei, creditori chirografari, creditori garantați), iar ca rezultat, are ca efect neatingerea scopului propus de legea insolvențității – recuperarea creanțelor din contul masei debitoare existente sau al celei ce poate fi readusă în patrimoniul debitorului din contul urmăririi creanțelor debitoare sau al anulării actelor juridice încheiate în detrimentul intereselor creditorilor, ceea ce este în contradicție cu principiile constituționale, limitând drepturile și libertățile persoanei și sunt în contradicție cu prevederile art.4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, legiuitorul a depășit previzibilitatea normei, cât și faptul că legile pot stabili drepturi și obligații care, însă, nu pot deroga de la garanțiile fundamentale, ele având doar rolul de transpunere a principiilor, drepturilor și libertăților cetățenilor statului.

Legiuitorul a neglijat normele tehnicii legislative, iar actualele reglementări sunt contrare reglementărilor naționale și internaționale sus invocate.

În acest sens, prin Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Înalta Curtea a reținut că: *"Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite, în caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile, într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează asupra obligației statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile."*

Art. 134 din Constituție stabilește expres că Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separației puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Relevantă este și practica Curții Europene a Drepturilor Omului, care în cauza *Rotaru vs. România*, a concluzionat că *"o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate – să își corecteze conduita"*, iar în cauza *Sunday Times vs. Regatul Unit*, Curtea Europeană a decis că *"(...) cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat"*.

De asemenea, la pct. 61 al Hotărârii nr. 17 din 19 mai 2016, Înalta Curtea a reiterat că conținutul actului normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme. De asemenea, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să

asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Respectiv, fiind în prezența lipsei de previzibilitate și certitudine a normei, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, Înalta Curte nu poate ignora viciul de neconstituționalitate existent, deoarece tocmai acest viciu generează, *eo ipso*, încălcarea dreptului constituțional al persoanei de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, obligă administratorul provizoriu la muncă forțată și îl lezează la dreptul la speranța legitimă de obținere a remunerației, care implicit constituie o speranță la proprietatea sa. Or, Înalta Curte, în virtutea art. 134 al Constituției, garantează supremația acesteia, ceea ce presupune, printre altele conformitatea întregului drept cu Constituția.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

12. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității:

- **art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 2 alin. (2) al Legii taxei de stat** în partea în care suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul;

- **Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat** în partea omisiunii legiuitorului de a reglementa scutirea administratorului autorizat de plata taxei de timbru în procesul de insolabilitate administrat și procesele derivatele acestuia, în care administratorul autorizat, la înaintarea cererilor în instanțele de judecată, în exercitarea atribuțiilor în calitate de administrator provizoriu, administrator al insolabilității sau lichidator, este obligat să achite taxa de timbru pe contul instanței de judecată,

limitează accesul liber la justiție al administratorului autorizat pe care, pe e o parte, legiuitorul, în virtutea atribuțiilor impuse de lege, îl obligă să înainteze cererile în instanța de judecată, iar pe de altă parte, îl obligă să achite taxa de timbru pentru fiecare cerere prevăzută de legiuitor, care, până la final, nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul, limitând drepturile și libertățile administratorului autorizat, în particular, și ale creditorilor validați, la general, fiind în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

VI. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

13. Prevederile normelor contestate urmează a fi aplicate la examinarea cererii subsemnatului privind revizuirea încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 30 ianuarie 2024, aflat pe rolul aceleiași instanțe de judecată (jud. Mariana Fondos-Frațman).

VII. LISTA DOCUMENTELOR (copii):

1. Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 13.05.2019;
2. Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 14.11.2020;
3. Cerere de admitere a creanțelor înaintată de SAD "Ekzon";
4. Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 30.01.2024;
5. Tabelul definitiv suplimentar al SRL "New Next" din 20.03.2024;
6. Încheierea executorului judecătoresc nr. 014-401r/23 din 03.01.2022;
7. Cerere de revizuire din 25.06.2024;
8. Confirmare de achitare a taxei de timbru.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe propria onoare că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și corespund adevărului.

Autorul sesizării
Administrator autorizat
"01" iulie 2024

Marcel LUNGU

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIUNEA ADMINISTRATORILOR AUTORIZAȚI DIN MOLDOVA

LUNGU MARCEL
ADMINISTRATOR AUTORIZAT

MD-2069, mun. Chișinău, str. Milano, 1A, of. 4A,
Tel.: + 373 69 200 829, email: marcel.lungu@justice.md; lungumarcel.insolv@gmail.com
înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date caracter personal cu nr.0000926-001,
conform deciziei CNPDCP nr.DD-1482141086379 din 19.12.2016

nr. 029-30/f/2i-19/19-24
din 01.07.2024

Judecătoria Chișinău, sediul Central
jud. Mariana Fondos-Frațman
dosar nr.2i-19/19
Debitor: SRL "New Next"
în faliment

CERERE

**privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a
Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității
art. 84 alin. (4) al Codului de procedură civilă,
art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat**

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Central se află în examinare contestația înaintată de SAD "Ekzon" împotriva neincluserii creanțelor înaintate și refuzul lichidatorului SRL "New Next" de a propune spre validare creanțele înaintate în cadrul procesului de insolvență.

La 26 martie 2024 lichidatorul SRL "New Next" a înaintat cerere de revizuire a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-19/19 din 30 ianuarie 2024 prin care s-a admis cererea SAD "Ekzon" și s-a repus în termenul de înaintare a creanțelor. Prin cererea de revizuire înaintată, s-a solicitat:

- casarea încheierii din 30 ianuarie 2024, cu reluarea examinării cererii SAD "Ekzon" de repunere în termenul de înaintare a creanțelor;
- încasarea din contul SAD "Ekzon" a sumei de 200 lei, achitată de către Administratorul autorizat Lungu Marcel cu titlu de taxă de timbru.

Având în vedere că pe contul de acumulare al SRL "New Next" nu erau mijloace financiare, taxa de timbru a fost achitată din sursele proprii ale Administratorului autorizat Lungu Marcel, fiind anexată confirmarea de achitare a notei de plată nr. A 00069154636653 din 25 iunie 2024.

La examinarea cererii de revizuire a încheierii din 30 ianuarie 2024, instanța de insolvență urmează să aplice prevederile art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexa nr. 2 al Legii taxei de stat.

În viziunea lichidatorului SRL "New Next", prevederile art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexa nr. 2 al Legii taxei de stat, sunt în contradicție cu prevederile articolelor art. 4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova, respectiv sunt neconstituționale și aduc atingere drepturilor și libertăților constituționale ale solicitantului.

În acest sens, se înaintează sesizarea adresată Curții Constituționale, întocmită în ordinea art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituție, privind ridicarea excepției de neconstituționale și efectuarea controlului constituționalității:

- **art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă și art. 2 alin. (2) al Legii taxei de stat** în partea în care suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul;

- **Anexei nr. 2 al Legii taxei de stat** în partea în care administratorul autorizat, la înaintarea cererilor în instanțele de judecată, în exercitarea atribuțiilor în calitate de administrator provizoriu, administrator al insolvenței sau lichidator, este obligat să achite taxa de timbru pe contul instanței de judecată.

Prevederile legale actuale, în redacția în vigoare, limitează accesul liber la justiție al administratorului autorizat pe care, pe de o parte, legiuitorul, în virtutea atribuțiilor impuse de lege, îl obligă să înainteze cererile în instanța de judecată, iar pe de altă parte, îl obligă să achite taxa de timbru pentru fiecare cerere prevăzută de legiuitor, care, până la final, nu se

compensează din contul părții care a pierdut procesul, limitând drepturile și libertățile administratorului autorizat, în particular, și ale creditorilor validați, la general, fiind în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 16, 20, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, art. 84 alin. (4) Cod de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexa nr. 2 al Legii taxei de stat sunt norme care urmează a fi aplicate la examinarea cauzei aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Central;

2) potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură civilă și Legea taxei de stat pot constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de Administratorul autorizat Lungu Marcel, acționând în calitate de lichidator al SRL "New Next", desemnat prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 14 noiembrie 2020;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.

Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr. 2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curtea a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătoria/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor enumerate mai sus.

În contextul celor expuse, potrivit art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, art. 24 alin. (1), art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. g), art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, art. 12¹, art. 269, 270 Cod de procedură civilă, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016,

solicit instanței de insolvabilitate:

- 1) Admiterea prezentei cereri;
- 2) Ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității prevederilor art. 84 alin. (4) al Codului de procedură civilă, art. 2 alin. (2) și Anexei nr. 2 ale Legii taxei de stat, sub aspectele invocate în sesizarea anexată la prezenta cerere.

Anexă: Sesizarea cu anexe conform textului.

**Lichidator al SRL "New Next",
Administrator autorizat**

Marcel LUNGU